

igistrale be-
n, waaraan
ondslag ligt.
gen zijn in
admiestad.
n. in vergeten
schieid is in
hedendaag-
t Noorden.

maak.

de wereld-
het Congres

abegrijpelijk
at uit van
nen als be-
wat hebben
et? Een in-
de geheel
lijke religie
kte vormen

scheiden en
dat ze de
de gods-
hebben uit-
te komen,
-Heiden, en
vraag, hoe-
algodische
It, ten einde
wekken, dat
he en niet-
zijn; dat
schappelijke
ander kun-
nader tot
eriede hun
en afvlijen,
alen tot een
lle natie en
vinden, en
ze, volende
zija.
ve dit laatste

religie is in
dit Congres
ptember e.k.
lumbus door
in de orde
standaarden
erkend en
che en niet-
de karakter-
tste religie;
elpunt zullen
igieuze een-

stnan geven
ember in het

as recogni-
Historie
Ultimate reli-
the coming

storie faiths
godische reli-
ten aan-
niet zonder
eld, dat het
zal gevoerd
ijken van de
erv van Kong-
in het Hin-
Islam, van
ke kerken.

een geheele
dise prijs-
nie be-
veleerwaarde

dat zelfs de
eel het pro-
sprake van
den zin van
derscheidene
ristelijke go-

et gesproken
inperfectie,
dien mensch

ilijge Schrift
lat het Oude
het Nieuwe
briluur voor-
cortan, met de

aldus gefor-
Christelijke
de mensche

geen oordeel
of ongelof
die zulk een
dit latende
niet anders
rogram, ge-
roort, door-
den Christus

u praktisch,
schapp van
e openbaring
geloof men

geheele we-
chts verschil-
streven in
en is ook de

Alle zending kan dus voorgoed gestaakt.
Eerst als die nieuwe religie gevonden
is, zou daarvoor in het groot één kolos-
sale missie kunnen gedreven worden.

Gaheel overeenkomstig dit denkbeeld zal
men van de zijde der Christenen dan ook
niet de waarheid der Christelijke religie
tegenover Heiden, Mahomedaan en Jood
verdedigen. Controvers is zelfs uitgesloten.
Niet, wat men met den Heiden, Mahome-
daan en Jood gemeen heeft, zal alleen de
aandacht mogen beïnvloeden.

Een schitterende triomf van de idee der
evolutie op godsdienstig terrein. De zeg-
praal van het Pantheïsme toegepast op de
idee der religie.

Prof. Dr. Rutgers, die mede uitgenoodigd
was, om als adviseerend lid voor het wel-
slagen van dit Congres mede te werken,
heeft dan ook een goed werk gedaan, door
kort en krachtig aan deze helden der evo-
lutie te berichten, waarom hij pertinent
elke gemeenschap met dit Congres moest
afwijzen.

Hij deed dit in het hier bijgaand schrijven,
waarvan we de vertaling in een noot geven.
Zijn antwoord luidde aldus:

Amsterdam, 23 March 1893.
Rev. John Henry Barrows D. D.
Chicago.

Reverend Sir,

In answer to your information, that I am
appointed a member of the Advisory Council
on Religious Congresses etc., I can only return
my sincere thanks to the General Committee
for the honour which it was their intention to
confer upon me, but the invitation itself I
can really not accept. The whole idea of such
a Parliament of Religions, and also the ten-
dency of the General Programme, is in my
opinion thoroughly pantheistic, an effect of the
pantheistic current which presently overflows
nearly the whole dominion of modern science;
a negation of the fact, that God Himself has
learned us in His Word how He will be wor-
shipped and that He rejects all so-called reli-
gious worship of man's own invention; indeed
nothing less than an actual negation of the
true religion itself. Of course I don't mean,
that such is the intention of the General Com-
mittee, of yourself, honoured Sir, or of all the
eminent men who have given their names to
promote this action. I don't doubt the good
faith of the members of the Committee, when
they say, that it is their desire to indicate the
impregnable foundations of theism. But still
this assertion seems to me a protestatio actui
contraria. I regret, that so many Christians have
expressed their cordial approval of the plan.
And for myself I can only say, that I am not
at liberty to follow their example, as it is not
safe, and even not allowed, to do anything
against the conscience.

I have the honour to be
Yours respectfully
Prof. Dr. F. L. Rutgers.

Hoe mannen als Prof. Doedes aan zoo
fatale onderneming hun steun en naam kon-
den leenen, is ons een raadsel. Zou het
misschien een uitlooiel zijn van het on-
mogelijke studiëvak: *De leer van God*,
waaraan hij een deel van zijn kracht wijde-
de? Maar zoo men het denkt.

Van de Roomsche geestelijkheid begrip-
pen we zulk een meedoen. Rimes kerk is
vast georganiseerd en onveranderlijk in haar
belijdenis. Zij heeft niets te duchten, en
kan juist op zulk een Congres optreden,
als de eigenlijke historische Christelijke kerk.

Voor Rome is er wil uit te spinnen.
Maar hoe de zoo sterk gedeelde Protes-
tanten, die meerendeels hun historische
belijdenis varen lieten, en dus feitelijk
geen grond onder de voeten hebben, zich
zoo wagen durven, is ons volstrekt onver-
klaarbaar.

Geluklijk dat men het Calvinisme thuis
heeft gelaten, en alleen de Presbyterianen
van alle gading genoodigd heeft.

Tot onze blijdschap vonden we onder de
Amerikanen die meedoen, dan ook geen
onster mannen.

Wereld-kermis, world-fair, noemen de
Amerikanen hunne tentoonstelling.
Jammer slechts dat men op deze kermis
ook de religie ontwijden zal.

Zendingsdeputaten.

De jongste mededeeling van de Deputa-
ten der Zending zal algemeen een goeden
indruk hebben gemaakt.

Dit was nu eens niet van de pul van
het stadhuis, maar meer als tot broederen
gesproken.

Formeel kan dan ook aan deze Depu-
taten het recht om te handelen, gelijk zij

1) Amsterdam, 23 Maart 1893.
Wetl. Rev. John Henry Barrows,
Theol. Doct., Chicago.

Wetl. Rev. Dr.

In antwoord op uwe mededeeling, dat ik benoemd
ben tot lid van den Raad van Advies voor Godsdienst-
congressen etc., kan ik slechts mijn oprecht dank
betuigen aan het Generaal Comité voor de eer die zij
betoogen mij te bewijzen, maar de uitnodiging zelve
kan ik inderdaad niet aanvaarden. Het geheele denk-
beeld van zulk een Parlement van Godsdiensten, en
desgelijks de strekking van het Algemeen Program,
naar mijn gevoelen door en door pantheïstisch, een
uitwerking van de pantheïstische strooming die op dit
oogenblik bijna het geheele gebied der hedendaagse
wetenschap overstromt; een loochening van het
feit, dat God zelf ons in zijn Woord geleerd heeft hoe
Hij wil gediend zijn, en dat Hij alle aangeenda-
de dienst en vereering die de mensch zelf overijnt,
verwerpt; inderdaad niet minder dan een feitelijk ver-
loochening van den waren Godsdienst zelve. Natuurlijk
wil ik niet zeggen, dat zulke de bedoeling is van het
Generaal Comité van Uvellen, geachte heer, of van
alle de mannen van beteekenis die hunne namen ge-
geven hebben om deze zaak te bevorderen. Het twijfel
niet aan de goede trouw der leden van Comité wan-
neer ik zeggen dat het hunne beoefening is de onvrij-
bare grondslagen van het theïsme aan te wijzen. Maar
roch is deze bewering naar mij voorkomt, een be-
tuging die door de daad zelve weersproken wordt.
Ik betreur het, dat zoovele Christenen hunne hartelijke
goedkeuring van het plan hebben uitgesproken. En
voor mijzelf kan ik slechts zeggen, dat het mij niet
vrij staat hun voorbeeld te volgen, daar het niet veilig,
en zelfs niet goetloof is, tegen de conscientie teis
te doen.

Ik heb de eer te zijn, hoogachtend
Uw Dw. Dr.
Prof. Dr. F. L. Rutgers.

deden, door niemand betwist worden. Nu
de kerken op haar Synode geen instructie
hadden gegeven, waren Deputaten vrij en
gevolmachtigd, en was er veel voor te zeg-
gen, dat men ditmaal handelde volgens
vroegere usantie van een deel der Deputaten.
Indien Deputaten zich hadden laten ver-
leiden, om, in den geest van Dr. Lowe,
een arts als zoodanig missionair uit te
zenden, zou de eerstvolgende Synode hen
in het ongelijk hebben moeten stellen.

Na niet.

Toans immers is de heer Scheurer onder-
zocht als staande naar het ambt van Dienaar
des Woords onder de Heidenen. Dat on-
derzoek heeft op degelijke wijze plaats
gehad. En voorts zal hij thans als zooda-
nig in zijn dienst (zoo we vertrouwen)
met aanwijzing van streek en standplaats
bevestigd worden. Niet geordend, want
een ordening als zoodanig kennen de Gere-
formeerde kerken niet.

En dan mag men voorspanden tevreden
zijn.

Immers de heer Scheurer is, naar men
van alle zijden hoort, een geboren zendeling.
Een man voor dezen dienst als aangewezen.
Geschikt zelfs om velen die tegen de Zin-
ding ernstige bedenking hadden, er voor te
winnen en mede te verzoenen, ja, warm
voor te maken.

Hiermede zijn we echter van deze kwestie
niet af.

De generale Synode van Amsterdam
toch heeft reeds ongesproken, dat de dus-
ver gevolgde wijze van Zending verbeter-
ring behoeft, en Deputaten uitgenoodigd
de noodige voorstellen op de eerstvolgende
Synode der kerken aan de orde te stellen.

Het debat is dus door de missie van
Dr. Scheurer nog volstrekt niet gesloten
maar veel eer pas geopend.

Wat nu plaats greep, betreft één geval,
maar stelt geen regel.

De Gereformeerde kerken zullen dus
studie van deze zaak hebben te maken,
en zich hebben af te vragen, wat de wijze
van handelen is, die uit haar beginsel voort-
vloeit en er bij past.

Daarbij zal men dan voorzeker rekening
kunnen houden met wat onze oude Gere-
formeerde Classen eertijds deden; rekening
ook met de jongste historie der Zending
en de ervaring daarbij opgedaan.

Maar noch het één noch het ander
wijst de zaak voor ons uit.

We staan aan het begin van een arbeid,
die nadenken en doordenken vergt, opdat
er niet klare, heldere bewustheid kunne
gchandeld worden.

Het werk der Zending is een hoogst
ernstige zaak, waarbij het ons er niet om
gaat te doen zijn, om maar te ijveren en
Zending te drijven, maar waarbij op den
voorgond moet staan het doel, om wel
waarlijk aan den Islam en het Paganisme
afbreuk te doen en Christelijke kerken te
doen ontstaan onder de inlandische bevol-
king van onzen Archipel.

Daarvoor zal veel, zeer veel geld noodig
zijn, veel meer dan we dusver offierten.

Maar nog vóór de financiële kwestie
komt de principiële kwestie, hoe uit
kracht van uw Gereformeerde belijdenis
heel deze zaak moet aangevat.

Israël, of Joden.

In de *Heraut* van 12 Februari schreven
we, dat in de Heilige Schrift de tegenstel-
ling tusschen de belijders van den Christus
en van de Theora, nooit als tusschen Chris-
tenen en Israëlieten, maar altoos als tusschen
Christenen en Joden wordt voorgesteld.

Nu vraagt men ons, of dit toch niet te
sterk gesproken is, en wijst ons eenzijdig
op Rom. 2:28 om aan te toonen, dat ook
de Christenen geestelijke Joden worden ge-
noemd, en anderszins op Rom. 11:7 en 26 om
te doen zien, dat ook het vleeschelijke volk
der Joden wel Israël wordt genoemd.

Bij deze voorbeelden waren nog andere
te voegen, eenvoudig wijl de begrip-
pen Israël en Jood gedurig in elkaar vloeten.
Maar verliest men dan niet te veel uit het
oog, dat wij alleen van de tegenstelling
spraken?

Die tegenstelling nu komt daar uit, waar
het kwade van het vleeschelijke Israël, zijn
zonde en zijn afval, zijn haat tegen den Chris-
tus en zijn volk wordt aangeduid, en waar
omgekeerd het goede, geestelijke karakter
van het volk Gods, dat er van het Paradijs af
was, en nu door Christus de wereld inging,
wordt verheerlijkt.

In die tegenstelling nu wordt er een-
zijdig van *Joden*, anderszins van *Israël* ge-
sproken. Van de Joden b. v. in 1 Thess.
2:14, als het daar zoo scherp heet: „Want
gij, broeders, zijt navolgers geworden der
gemeente Gods die in Judea zijn in Christus
Jesus; dewijl ook gij hetzelfde geleden hebt
van uwe eigen medeburgers, gelijk zij van
de *Joden*, welke ook gedood hebben den
Heere Jesus en hun eigen profeten, en ons
hebben vervolgd, en God niet behagen en
allen menschen tegen zijn.”

Hier is de tegenstelling, hier worden de
Joden, als vervreemd van hun goddelijken
oorsprong geteekend, en als vijandig tegen
den Christus en zijn Israël overstaande, en
daarom heeten ze hier niet Israël, maar de
Joden. Hier kon geen Israël staan.

Evenzoo staat er niet: „Griek en Israël”,
maar altoos: „Griek en Jood.”
Zoo is het Evangelie niet aan Israël, maar
aan den *Joden* een ergenis, en den Griek een
dwarsheid.

Paulus zegt, niet dat hij van Israël, maar
van de *Joden* veertig slagen min één drie-
maal ontvangen heeft. „Wij zijn van nature
Joden, zegt Paulus, en niet zondaren uit de
heidenden.” „Hij is den *Joden* als een *Jood*
geworden, opdat hij de *Joden* gewonnen zou.”

Overal waar de vleeschelijke afstammelin-
gen van Abraham tegen Christus en zijn volk
handelende en in vijandschap optredende, wor-
den ze *Joden* genoemd, en niet Israël.

Wel daarentegen wordt Israël gebedigd,
als de geestelijke band nog trekt, als er
nog geen scheiding en splitsing is tot stand
gekomen, of ook als gedeeld wordt op hen
die uit de Joden tot den Christus zullen
komen. „De Christus is gezet tot een val
en opstanding van velen in Israël”. Zoolang
de breuke nog niet gekomen is, zendt
Jesus zijn discipelen tot de verloren schapen
van het huis *Israels*. En zoo ook wordt er
in Rom. 11, waar het het geestelijke over-
blijfsel in het raad der Joden geldt, ge-
durdig van Israël gewag gemaakt.

De ongeestelijke doet Jesus een „Koning
der *Joden*”, maar Nathanael cert hem als
den Koning *Israels*.

En als Paulus heel Gods volk omvat,
zegt hij: „Over deze zal zijn vrede en
barmhertigheid en over het *Israël* Gods.”
Om dit volledig aan te toonen, zou men
natuurlijk plaats voor plaats moeten na-
gaan, en dan zou men bevinden, dat
deze regel geldt:

Overal waar de tegenstelling tusschen
het vleeschelijk en geestelijk volk van God
tot een breuke geleid heeft of leiden moet,
en alsnu punt van uitgang is, wordt de
naam *Joden* gebeïgd om de Joodsche
natie aan te duiden, en *Israël* om te lui-
den op het volk van God in geestelijken
zin.

Dit in Rom. 2:28 het woord *Jood* in
gewijzigden zin voorkomt, moet intusschen
toegegeven. Deze plaats moet e *mentis*
Judaicorum verstaan worden, daar zij zich
selven destijds niet Israël, maar de *Joden*
noemden.

Doch ook al wilde men deswege
„altoos” te streng vinden, niemand zal weer-
spreken, dat in het gemeene gebruik des
Nieuwen Testaments het onderscheid waarop
we doelen, wel terdege aanwezig is.

En voegt het ons dan niet, ons naar dat
gemeene gebruik te regelen?

Bijbeluitgave.

Ook in de *Basin* verscheen de vorige
week eene aanbeveling van den *Flakke-
schen Bijbel* van de hand van Prof. Bavinck.
Men las daar:

Bij de Flakkeesche Boekdrukkerij verscheijnt
sedert een paar jaren eene uitgave van den
Statenbijbel, die de aandacht verdient. Zij
bracht het Oude Testament reeds bijna ten
einde. Binnen een jaar zal ze zeker, zonder
buitengewone omstandigheden, compleet zijn.
En ze behoelt alsdan eene waardige plaats naast
andere uitgaven te zullen innemen.

Zij onderscheidt zich van de andere uitga-
ven toch vooral hierdoor, dat zij voor het eerst
de zeventiende-eeuwse taal van den Staten-
bijbel in de taal van den tegenwoordigen tijd
overbrengt, niet willekeurig en op goed geluk
of, maar naar vaste, wetenschappelijke regelen
en na nauwkeurig en ernstig overleg.

Veel woorden en uitdrukkingen in de Oude
Vertaling, zoowel in den tekst als in de
randteekening, worden tegenwoordig niet meer
verstaan. Aan eene nauwkeurige en weten-
schappelijke overbrenging van de taal der zeventen-
de in die der negentiende eeuw bestond
daarom eene dringende behoefte, niet alleen
voor het lezen der Schrift in het huizegen,
maar bovenal ook in de kerken.

Men kan beweren, dat het beter ware, eene
geheel nieuwe vertaling uit de oorspronkelijke
te leveren. Maar de tijden zijn daarvoor nog
niet gekomen. De krachten, die ervoor beuo-
digd, zijn nog niet aanwezig. Jaren lang zal
de Statenvertaling op twijfel nog in huize-
zin, school en kerk dienst moeten doen.

Daarom is eene uitgave, als die van de Flak-
keesche drukkerij, voorspanden het beste dat
geleverd kan worden. Zij voorziet in eene we-
zenlijke behoefte. Zij geeft de Statenvertaling
in de taal van den tegenwoordigen tijd. En
een woord van waardering en dank komt den
uitgevers toe, die de kostbare onderneming
op touw durfden zetten.

Maar deze uitgave is het in elk opzicht ook
waard, dat zij aan huisgezinnen en scholen,
aan verenigingen en kerken ten zeerste wordt
aanbevolen. Een vaste duidelijke tekst is voor
het lezen en onderzoeken der Schrift een
vereischte. Papier en letter, formaat en plaat-
werk is alles ook van dien aard, dat het de
waarde der uitgave aanmerkelijk verhoogt. Mo-
gen daarom velen dezen Bijbel zich aanschaf-
fen en daardoor ook de kostbare onderneming
van de Flakkeesche boekdrukkerij steunen!

Dit is het juiste standpunt.
Een nieuwe Bijbelvertaling ware uiterst
gewenscht, maar is nog niet te verkrijgen.
Daarvoor moet rustiger tijd afwachten.
Eerst als de periode van strijd achter den
rug is, en de kerken ineengesmolten zijn,
en de beschikbare krachten zich vermeer-
deren, zal aan zoo iets te denken zijn.

Toch kunnen we evenmin voortgaan met
het gebruik van allerlei onnauwkeurige en
op de gis af veranderde Bijbeluitgaven.
Dit doet aan den eerbied voor Gods
heilig Woord te kort.

En daarom is in dit stadium den Bijbel
als de Flakkeesche het eenige dat ons hel-
pen kan, het vanzelf aangewezen, en stellig
doeltreffende.

De uitkomst zal dan ook leeren, dat de
tekst van deze uitgave eerlang de algemeen
gebruikte wordt, voor kerken, scholen en
catechisatie.

Met blijdschap mag dan ook geconsta-
teerd, dat de uitgave goed vordert.
Nu reeds zag de 21e aflevering het licht.
Binnenkort zal aan het Nieuwe Testament
de band worden geslagen. En dat loopt
uiteraard gemakkelijker. Eenvoudig wijl een
vertaling uit het Grieksch zich lichter in
het Nederlandsch licht overzetten, en de
Statenoverzetting van het Nieuwe Testa-
ment deswege minder verandering vereischt.

KUYPER.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ingekomen bij Dr. J. H. HOUTZAGERS, van
Maj. Wed. de Vries te Hammelo 1/2 a.o.
Onze scholen hebben op heden groote be-
hoefte aan financieels steun.

Onze penningmeester, de heer J. IJSEBRAND
te Amsterdam, staat voor een zeer groot tekort.
Dringend verzoeken wij de vrienden van
Gereform. onderwijs, om Kootwijk's scholen te
willen steunen.

Uit de Pers.

Uit de studie over de rechtspositie der ker-
ken onlangs in het *Rechtsgeleerd Magazijn* ge-
leverd, en waar we reeds de aandacht onzer
lezers op vestigden, wenschen we nog drie
zinneenden over te nemen.

Ten eerste die over de gevolgen van uit-
drukkelijke toelating.

Gevolgen van uitdrukkelijke toelating.

Wat zal het gevolg zijn van de uitdrukkelijke
verklaring dat tegen de toelating geen bezwaar is? Alleen
dat de toelatingen Kerk *veroorzaken* op haar naam
goederen kan verkrijgen contracieven, enz., dat hare
aanspraak zich vrijelijk kunne wijzen aan de beharing
van volhabdelangen; dat de Regering met kerkera-
den en diaconen mag noodig in aandraking kan komen.
Ten aanzien van de precieus der toegelaten Kerk op
de goederen, die op naam staan of in het bezit zijn
van andere Kerken, wordt door eene daad van uit-
drukkelijke verklaring, dat zij *geopend* worden, of, zoo
iets dan ten nadeele van den *aanvraag* titularis, de
beziatters tuch zullen kunnen aanvragen dat het aan
nemen van een anderen naam dan dien van den tegen-
woordigen bestier bewijst, dat men iets anders is. De
Gereformeerde Kerken die sinds 1886 gebroken heb-
ben met het jaar in 1816 opgelegde verband en onder
haar eigen organisatie wettigen op te treden, hebben
bij hare kennisgeving daarvan aan de Regering uit-
drukkelijk *herroep* recht te hebben op iedere recht
bestaande kerkelijke goederen. Zij *moeten* nu doen
aan *haar* standpunt; evenals de R. K. kerk diezelfde
steeds op haar standpunt terecht gedaan heeft en nog
doet ten opzichte van de goederen, *voor* de Rege-
ratie in kerkelijk bezit (Zij zal, zoodra eenmaal het
bejngel ingang gevonden heeft, dat de Kerken, na de
Reformatie als zelfstandige lichamen opgetreden, eigen-
lijk niets dan vereeniging van godsdienstige geest-
schappen zijn, naar recht op de goederen *van het*
schapp ten ziele gelden —) Doch alleen de *recht*
heeft in die kwestie te beslissen, en eene Kerk, gesteld
dat hare *overzetting* onjuist is, kan toch niet alleen op
grond van eene onjuiste rechtspraak het recht
verliezen om evenals alle andere Kerken zelfstandig
op te treden.

Ten tweede schetst de geachte schrijver de
gevolgen van het tegenovergestelde.

Gevolgen van niet-uitdrukkelijke toelating.

Wat zal het gevolg zijn van het gemis van even-
bedoelde duidelijke verklaring? Een groot deel des
volks, en daardoor juist zij die bijzonder belang stellen
in de geestelijke belangen des volks, bijkans 400.000
ingezetenen in geest, zal zich diep gekrenkt voelen,
omdat het niet dierfelde bescherming zal genieten als
de leden van *alle* overige Kerken of Kerkgenootschap-
pen; want aan die, welke vóór de wet van 1857, teite-
lijk toegelaten waren, wordt zooland door de Rege-
ring als door elk rechtsoverheidsrechtsoverheidsrecht
toegekend, zelfs bij de erkenning van de Christ. Geref.
Kerk is de wet van 1857 niet toegepast, doch aan
allem, die voortaan eene eigen naam willen op-
treden, wordt eene, althans voor Gereformeerden, *on-
gelijke* voorwaarde opgelegd. Ondanks die onbillijke
bejening zal zich onder de oogen der Overheid eene
grootte corporatie in den Staat organiseren waarmee
ieder, ook zijne ondanks, wel zal moeten rekenen.
Doch waarmee? In lands Overheid op geene wijze in
officiële aandraking kan kunnen komen. Hierbij zij her-
innerd aan de betrekkingen met de ambesturen en
aan de controle van de kerkelijke. Enkelde wordt
nog opgemerkt, dat de thans door de Regering ge-
stelde eisch — oprediging als vereeniging — eene
reformatie der Christelijke Kerk thezij men deze op-
veer in den zin der R. K. kerk in dien der Gerefor-
meerd (enz.) in hooge mate belemmert.

En ten derde zijn slotopmerkingen.

Slotopmerkingen.

De toelating van Kerken of Kerkgenootschappen
kan ooch verboden worden aan de voorwaarde, dat
die Kerken gezamenlijk met andere Kerken vereenigd
moeten zijn. Art. 168 G. W., dat gelijk recht voor
alle *kerkgenootschappen* wil heeft onder dit woord
niet verstaan, en kon daardoor in 1815 ook niet uit-
sluitend verstaan een als een, genootschap samen-
hangend complex van Kerken. Waarmee zou het ook
dienen, *indien* dat eene Kerk of Kerkgenootschap,
om op rechtsoverheidsrechtsoverheidsrechtsoverheidsrecht
met andere gelijkgezinde Kerken verbonden moet zijn,
een toestand die ook thans niet in alle Kerken bestaat;
met name niet bij de Doopsgezinde gemeenten. Werd
de eisch gesteld, dan zou de Regering hier te lande
de ontkenning van den zoogenoemden *protestanten*
kerken beliden of belennemen, hoepse wederom
in strijd zijn met de bij de G. W. gewaarborgde
vrijheid van godsdienst en gelijke bescherming van elk
kerkgenootschap. Het kan toch niet worden geloofd,
dat in ieder ook de kerkvorm linn samenhangt met
het *geloof* der gemeente. Zooland in den strijd tusschen
de R. Kathol. en Protestanten, als in dien tusschen
Gereformeerden en Arminianen, ging het niet het minst
om *den kerkvorm*. Evenzoo als de Roomsche de
Anglicanen de Lutheranen best beroep op *een hem bin-
dend* *geloof* te verdedigen van zijn kerkvorm of kerk-
regering, doet zulke de „Gereformeerde”, die daar
sooveel aan hecht, dat hij behalve, o.a. vóór
1618 (hijsden den strijd met de Remonstranten), in
1834 in 1886, alles heeft pijn gegeven waarop hij
meende recht te hebben, alleen om de Kerk naar zijn
bejngel te kunnen organiseren, en eventueel als het
geloofsvervolg van zijn zoodra men den Roomsche
of den Anglicanen wille dvingen zich te onderwerpen
aan de regelen van het *vereenigingsrecht*, zou het
zulk zijn ten aanzien der Gereformeerde Kerken, die
zich in 1834 en later aan de reglementen der Neder-
landsche Hervormde Kerk en de daarop berustende
betreuen hebben onttrokken.

Ten slotte zij nog opgemerkt, dat deze Nota uitgaat
van eene beschouwing der Kerk, die onschoon in over-
eenstemming met de vroegere geschiedenis der Kerk,
thans door vele naar leden niet meer aanvaard wordt,
heugen intusschen van geen invloed op de conclusie
behoefte te zijn, vermits ieder, die in eene Kerk niets
anders ziet dan eene vereeniging van gelijkgezinden,
volkomen vrij blijft, zich als zoodanig te gedragen en
vereenigingen op te richten overeenkomstig de voor-
schriften van de wet van 1857.

Overmits het *Rechtsgeleerd Magazijn* in onze
kringen bijna niet bekend is, zal deze ruime
overziening in ons blad wel verontschuldigd
worden.

Al wat over dit netelig punt licht spreidt,
is vooral voor de belangabbende kerken van
zoo hoog gewicht.

KUYPER.

Officiële Berichten.

(Met verkorting uit het *Kerkblad* van 31 Maart).

Vergadering van de Classis te Gra-
venhage, gehouden 14 Maart 1893
te 's Gravenhage in de Bazarlaan.

Op de gebruikelijke wijze wordt de verga-
dering geopend met psalmgezang, het lezen
van Gods Woord en gebed.

De credentibriefven worden in orde bevon-
den. Een diaken ontvangt keurstem. Al de
afgevaardigden nemen zitting.

Approbate wordt verleend aan de beroe-
pingen uitgebracht op Ds. v. d. Linden en Ds.
Gestelle Meergeb naar 's Gravenhage en Delft.
Scheveningen. B. ontvangt verlof voor de
tweede maal in dezelfde vacature een beroep
uit te brengen op denzelfden dienaar des
Woords.

De heer P. A. E. Sillevis Smit wordt geza-

mineerd en daarna wordt hem met algemeene
stemmen verlof gegeven om te staan naar den
dienst des Woords in de Geref. kerken.

De zorg voor plaatsen, waar nog geen kerk-
formatie in verband met de Classis is, wordt
aan de naburige kerken opgedragen.

Voortaan zullen de vacante kerken weder
twee onderlingen afvaardigen. Ditzelfde mag
geschieden, indien de dienaar des Woord wet-
tig verhindert is de vergadering bij te wonen.

De dienaar des Woords onderteekenen het
daarvoor bestaande formulier.

De bepalingen voor de vergaderingen en
werkzaamheden van de Classis zullen gedrukt